

Mattheus 6:11

“Geef ons heden ons dagelijks brood”

1 de Gever 2 de parel 3 de ketting

Gemeente,

De grootste martelaar. Zo noemt Luther het ‘Onze Vader’. Want, bedoelt hij, dat gebed wordt zo vaak mishandeld, namelijk afgeraffeld, gedachteloos gebeden. Als het een mens was, was het allang aan al die mishandelingen bezwiken. Luther zegt het scherp, maar hij heeft in zijn punt wel gelijk. Vaak bidden we het ‘Onze Vader’, misschien wel elke dag 3 keer bij het eten, maar hoe? Op de manier die God wil? Aandachtig, afhankelijk, vurig, eerbiedig, smekend? Niet altijd in elk geval ben ik bang.

Daarom is het goed om op deze biddag één bede van het ‘Onze Vader’ onder de loep te nemen. De bede die precies past bij biddag voor gewas en arbeid. “Geef ons heden ons dagelijks brood”. Want onder brood word alles bedoelt wat we nodig hebben als mens. Als schepsel. Alles wat vervulling is voor onze ingeschapen verlangens, van goede verlangens. Naar eten en drinken, naar werk en ontspanning, naar relaties van vriendschap, verkering, huwelijk, gezin, naar onderdak en kleding, naar gezondheid.

1 de Gever

En nu gaat de Heere Jezus ons erin voor dat wij om deze dingen bidden zullen. Jezus leert ons dat. Jezus, Die op weg is naar Golgotha. Jezus, Die gekomen is om te lijden en te sterven. Jezus, Die op Golgotha, op het toppunt van Zijn lijden, geen eten en drinken zal hebben, maar dorst. Geen vrienden om Zich heen, maar verlaten door allen. Geen kleding, maar ontkleed is. Geen dak boven Zijn hoofd heeft of stoel of bed, maar hangt aan een kruis, geen pijnstillers neemt, maar pijn lijdt. Deze Jezus laat mij bidden: “Geef ons heden ons dagelijks brood”. Anders zou ik het niet durven. Hoe zou een mens anders durven vragen om al die dingen? Wel eens beseft? Dringt dat wel eens tot ons door? Ik vragen om eten en drinken? Je moet maar durven. Een kind dat gruwelijk ongehoorzaam is geweest, en broertjes heeft geslagen, ruiten heeft ingegooid, geld heeft gestolen, en dat komt even later vragen: pa, mag ik € 5,00 hebben? Dan kun je zeggen het is maar 5 euro, maar je denkt bij jezelf hoe durft-ie.

En wij dan? Die Gods wet overtreden, onze naaste tekort doen, stelen van Gods eer, zullen wij zomaar even vragen om eten of drinken, vrienden, of goeie cijfers of werk? Hoe zou ik durven? Hoe zou ik biddag durven houden? Ik. Ware het niet dat Jezus Zelf het mij voorzegt: ga

maar naar de Vader en vraag het maar. In Mijn Naam. Vrijmoedig. Om Mij nentwil! Ik heb het Mijzelf ontzegd op Golgotha en daarom is het voor u te verkrijgen op het gebed.

Wat denkt u, bidden wij niet vaak veel te klakkeloos, gedachteloos. Alsof het zomaar kan en vanzelf spreekt dat je God weer vraagt om eten en drinken, gezondheid en kleren? Wat een mishandeling van het Onze Vader, wat een belediging van God. Wat ontbreekt het besef vaak dat ook eten en drinken niet verdiend zijn, hoe zou ik durven vragen erom? Tenzij dat Jezus het me voorzegt: vraag het maar.....in Mijn Naam. Anders zou ik nog niet om één sneetje brood durven vragen....

Maar Jezus legt het ons Zelf op de lippen: geef ons heden ons dagelijks brood. Ja, denk je dan bijna vanzelf: maar ik heb het al. Dat brood ligt voor me op mijn bord of in mijn broodtrommel. En gezond voel ik me al. En werk heb ik, en vrienden ook. Wat een raar iets: ik bid maar ik heb het allang. En nog voor een week in de diepvries. Dan hoef ik er toch niet meer om te vragen? Je vraagt toch niet om iets wat je al hebt?

Ja, maar dat is het verschil tussen vragen en bidden. Kijk, vragen doe je als je iets niet hebt en je hoopt dat je het krijgen zal. Je wil graag iets hebben en je vraagt je moeder: mag ik geld om te gaan zwemmen. Nee heb je, ja kun je krijgen. Je hebt een sponsorlijst of tuinaardelijst en je gaat langs de deuren in de hoop dat mensen zullen geven of bestellen. Hoe vriendelijker je he vraagt, hoe meer kans.

Maar bidden is anders. Bidden doe je niet allereerst om God op andere gedachten te brengen. Alsof God het niet wil geven en nu ga ik erom vragen. Nee heb ik, ja kan ik krijgen. Wie weet, maak ik kans als ik het vriendelijk en vurig vraag. Dat God daardoor van gedachten verandert en zegt: vooruit, dan geef ik het. Nee, zo niet, dat is geen bidden. Want God wil geven en heeft beloofd te geven. Maar ik bid niet zozeer met het oog op God, maar voor mezelf. Om mezelf te oefenen in geloof. In afhankelijkheid. In vertrouwen. Bidden is oefenen. Jezelf oefenen door de Heilige Geest in afhankelijkheid.

2 de parel

Welke afhankelijkheid? Nou, dat dat allemaal niets zegt. Dat ik eten voor me heb liggen, dat ik me nu gezond voel, dat de diepvriezer vol zit, dat ik werk heb, dat ik verkering heb. Want dat garandeert niets. Niets voor heden: voor het eind van de dag, voor over een uur, voor over 1 seconde. Mijn verkering kan zo over zijn. Mijn werk kan zo failliet gaan of brand uitbreken, mijn voedselvoorraad kan zo bederven, mijn gezondheid kan over een minuut geveld zijn. Mijn boterham voor me

kan ik misschien niet naar mijn mond brengen. Er kunnen duizend en één dingen gebeuren die het allemaal over laten gaan. Of die mijn leven zo aantasten dat ik er niks meer aan heb. Want mijn leven is een damp, de dood wenkt ieder uur, ieder ogenblik. Geloof u dat? Geloof je dat? Hoe ik er nu voorsta garandeert niets voor over 1 minuut of 1 seconde.

Geef ons heden, heel deze dag. 24 uur lang. Geef ons. Een oefening in afhankelijkheid. Alleen U kunt zorgen dat het zo blijft vandaag. Dat ik ervan genieten kan. O HEERE, geef..... Want dat vergeet ik zo makkelijk. Zo makkelijk, dat gaat vanzelf. Dan is het: hoe beter ik ervoor sta, hoe minder ik bid. En als dat zo is, is dat een teken van afgoderij. Dat je niet op God vertrouwt maar op omstandigheden, voorraad, eigen gezondheid enz. O HEERE, geef.....

En dat geldt ook het nut van al die dingen. Want dat is niet in mijn hand. Als ik het alles heb en gebruik. Dat ik er ook wat aan heb, dat het nut doet. Dat mijn eten me goed doet. Ik kan door 1 bacterie diarree krijgen en ik heb er niks aan. Dat medicijnen ook helpen, dat heb ik niet in de hand en de dokter ook niet. Mijn lichaam kan ze afstoten. Dat mijn relatie me gelukkig maakt, die kan zomaar vertroebelen en verwijderen. Dat mijn werk me voldoening en inkomen geeft. Dat mijn opleiding me een baan oplevert. Dat heb ik niet zelf in de hand. O HEERE, geef..... geef.... Want dat vergeet ik zo makkelijk. Als ik dan die dingen heb dan denk ik: dat komt goed. Kan niet missen. En als dat zo is, is dat een teken van afgoderij. Dat je niet op God vertrouwt maar op omstandigheden, voorraad, eigen gezondheid enz. O HEERE, geef.....

Anders is en blijft het 'Onze Vader' de grootste martelaar. Gedachteloos gebeden en klakkeloos opgezegd. Zonder besef van de noodzaak, de onmisbaarheid van dit gebed, om afhankelijkheid leren.

Geef ons. Dat gaat nog een stapje verder. Het is ook een oefening in dankbaarheid. Want we vragen dit aan God, onze Vader. Zo leert Jezus dat. Geeft U ons ons dagelijks brood. Het gaat dus niet alleen om eten en drinken, om cijfers en werk, om relaties en inkomen, om gezondheid, maar om het besef dat God de Vader het ons geeft. Daar gaat het om. Dat we mogen beseffen dat Gij het ons geeft. Zoals een baby dat hebben kan. Die de fles krijgt. Van moeder of vader. Maar dan is er iemand anders in huis en die geeft de fles. En ze wil het niet. Ze weigert te drinken. Ze wil alleen maar drinken van moeder of vader.

Ja HEERE, geeft U ons ons dagelijks brood. Dat ik het heb is één ding, maar dat U het geeft dat is het mooie eraan. Het besef dat Gij het ons geeft. Gij onze Vader, Die ons verzorgt als Uw geliefde kinderen en erfgenamen. Die het geeft uit vaderlijke zorg en goedheid. Omdat U het Uw Zoon onthield op Golgotha, daarom om Zijnentwil geeft Gij het ons

nu. De heilige, almachtige God ziet naar mij om. Naar mij, zondaar, mens, schepsel. En het laat medewerken ten goede, tot ons nut om U temeer te kennen en te zoeken. Als ik dat besef, dan heb ik meer smaak van één boterham uit Vadershand, dan van 10 broden die ik gedachteloos naar binnen werk. Ja, dan is een kruis meer zoetheid dan een geluk. Dan proef ik een kruis Zijn vaderlijke zorg, maar anders proef ik in voorspoed alleen maar geluk en meeval.

O HEERE geef... Want ik vergeet dat zo makkelijk. Ik neem het zomaar vanzelf aan als geluk als mooi meegenomen of als vanzelfsprekend. En ik denk niet aan Vaderlijke zorg en goedheid. Wat een oefening in dankbaarheid. O HEERE, geef..... want ik ken mezelf wel zo goed onderhand dat ik bang ben voor mezelf: ik neem het maar en incasseer maar zonder besef. O HEERE, geef....geef Gij ons heden ons dagelijks brood.

Ondertussen bidden we met Jezus' woorden om brood voor deze ene dag die komt. Als we even ervan uit gaan dit het vooral een ochtendgebed is, dan is het een gebed om brood voor één dag. Voor één dag. Meer niet. Oefening in vertrouwen. Want hoe moet het morgen dan? Dat komt morgenochtend aan bod. Als ik maar voor vandaag krijg wat ik nodig heb, dan is het goed. Dan zal de HEERE morgen weer zorgen. Heden ons dagelijks brood. Wat heb ik dat nodig. Want ben ik makkelijk overbezorgd. Dan blijf ik maar doorpiekeren. Als er morgen eens dit of dat aan de hand is. En als er overmorgen eens dat opdoet. Wat dan? Hoe dan? Als je hebt gedaan wat je kunt en moet doen, leg het weg. Laat het aan God over. En vraag alleen voor vandaag en genoeg voor vandaag. Want God geeft manna. Manna dat viel elke morgen weer. Voor één dag tegelijk. 's Avonds was het op en was er niets. Maar de volgende ochtend lag het er weer. Geef heden voor deze dag genoeg. En voor morgen dat komt morgenochtend pas.

Wat vergeet ik dat makkelijk. En zink ik weg in zorgen voor morgen en volgende week en volgende maand en volgend jaar..... O HEERE, geef ons heden dagelijks brood.

Ja brood. Dat is natuurlijk wel heel basaal, gewoon. Brood is geen luxe en overdaad. We bidden niet om krentenbollen en gebak. Brood. Als je dat bidt is dat een appel op ons leven. Hoe kan ik bidden om brood en tegelijk altijd jagen naar meer en luxer? Meer inkomen, mooiere kleren, luxer huis, royale vakanties. Het zijn vragen, gewoon eerlijk: hoe kan ik bidden om brood als ik niet minder dan een Mercedes of Porsche wil rijden? Als ik niet minder dan een groot huis als beginnend echtpaar wil hebben? Als ik alleen het duurste goed genoeg vindt aan kleren? Als ik alleen peperdure vakanties aantrekkelijk genoeg

vind? Laten we ons leven en sterven eens leggen naast ons gebed om dagelijks brood. Brood.

Een oefening in afhankelijkheid, dankbaarheid, aanhankelijkheid en matigheid. Een levenslange oefening.

3 de ketting

Dat was de bede: geef ons heden ons dagelijks brood. Maar deze bede is één schakel, één parel van de ketting van het Onze Vader. Er staan drie beden voor en er volgen er nog twee. En nu weten we wel: als je één parel van een ketting pakt en naar je toetrekt, dan komen de ander vanzelf mee. Die zitten eraan vast. Dus je kunt niet alleen deze bede overnemen van het Onze Vader en de andere laten zitten. Nee, die zitten eraan vast. Je kunt niet alleen maar bidden om gezondheid, werk, goede cijfers, verkering, kinderzegen en meer niet. Jezus leert ons dat dat ingebed is in andere beden.

Om te beginnen die eersten: Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede. Eigenlijk bedoelt de Heere Jezus daarmee te zeggen: als je Mijn Vader vraagt om dagelijks brood, dan zal Hij vragen: waar heb je het voor nodig? Dat vraagt je moeder denk ik ook als je vraagt: ma mag ik € 5,00? Vijf euro, waar heb je dat voor nodig? Eh, om snoep te kopen. Als je het nou nodig had om iets aan oma te kunnen geven was dat heel iets anders geweest?

Waar willen wij ons dagelijks brood voor hebben? Ons eten en drinken, ons werk, onze verkering, ons diploma, beterschap en gezondheid? Waarom wil je dat zo graag? Laat het zijn, zegt Jezus, om Gods Naam mee te heiligen. Dat ik daardoor mag leven tot eer van U. U dankend, U grootmakend. U erkennend in Uw goedheid, majesteit, wijsheid, genade. En dat anderen om mij God gaan eren en verheerlijken.

Laat het zijn opdat Uw rijk komen zal. Dat ik door wat U mij geeft Uw rijk mag dienen. Uw Gemeente, Uw Koninkrijk. Mijn krachten mag besteden om van nut te zijn voor Uw rijk. Met mijn gezondheid en gaven en talenten, met mijn tijd en mijn geld, met mijn diploma en met mijn relaties. Dat ik mijn tijd en gaven verlang te besteden tot dat doel: zoeken de belangen van Uw Koninkrijk.

En laat het zijn opdat Uw wil geschiede. Dat ik meer en meer dankbaar wordt om gehoorzaam te zijn. Want alles komt van U, dan mag U ook zeggen hoe ik het gebruiken zal. Hoe ik leven zal. Naar Uw gebod en inzettingen. Van alles zal ik vragen: Heere, Gever, wat wilt U ermee?

Is dat de bedoeling van ons bidden en onze biddag? Van ons vragen om eten en drinken, gezondheid en verkering, werk en school? Je

kunt niet die ene parel losmaken van de andere. Dan verraadt je je onbekeertheid. Je niet – kind zijn, maar onbekeerd zijn. Bidden is niet vragen zeiden we al. Bidden is vragen tot Zijn eer. En dat leert ook waarom de Heere mijn vraag om dagelijks brood niet vervult zoals ik vroeg. Hij geeft geen gezondheid, verkering, gezin, werk. Dan moet dat zijn oa omdat op die manier Zijn Naam, rijk en wil beter en rijker en voller geeerd zal worden. En Hij mij daarvoor nemen wil om op die manier Zijn Naam, rijk en wil te dienen.

En nog twee parels zitten eraan vast daarna: vergeef ons onze schulden en verlos ons van de boze. Als je bidt geef ons heden ons dagelijks brood bidt dan ook vergeef en verlos. Want dat houdt het wel in: zolang je brood krijgt en dus leven zult, kun je niet zonder. Niet zonder vergeving en niet zonder verlossing. Want brood dat leven in stand houdt betekent dat je schuld blijft maken en verzocht blijft worden boven je macht. Als alleen om dagelijks brood bidt dan vermeerder je schuld en dan trekt satan je steeds meer en verder mee. Arme mens die alleen bidt om dagelijks brood. Dan betekent het alleen maar meer schuld en verder wegdwalen. Wie bidt om dagelijks brood die kan niet anders dan vergeving en verlossing erbij smeken.

Het “Onze Vader” is een gebed voor onderweg. Onderweg naar de hemel. En soms kan ik verlangen naar die thuiskomst. Dan is dagelijks brood niet meer nodig. En dan is vergeving en verlossing niet meer nodig. Maar zolang we onder weg zijn kan het niet zonder.

En deze Jezus, Die het ons aanreikt leert het ook door Zijn Geest! Aan de voet van het kruis.

En dat betekent: bidt! En daarover leert Jezus één ding: doe het in de binnenkamer. Dat was in het Oude Oosten het vertrek in huis waar eten bewaard werd. Er was natuurlijk geen koelkast of diepvriezer toen. Dus om met die warme temperaturen eten goed te houden had men een vertrek in elk huis zonder ramen. Ramen is warmte van de zon. Dus helemaal zonde ramen, openingen. Donker dus. Zeker als je deur achter je dicht deed. Alleen moeder kwam daar om vlak voor het eten wat te halen en veder niet. Dus daar was het donker, stil en je werd er niet gestoord. De binnenkamer. Een plek waar zo min mogelijk afleiding was en mocht zijn.

Daar bidden. Ook het “Onze Vader”. Als je dat aan tafel bidt, laat dan de keuken, de eetkeuken op dat moment een binnenkamer zijn. Ook als heel het gezin er is. Geen afleiding. Dus geen mobieltjes die af kunnen gaan, of telefoons met mooie beltonen, geen geklets tot vlak voor het gebed over van alles en nog wat. En dan kan het zomaar zijn dat je na het “Amen” nog drie of vijf seconden stil blijft, nadenken en overdenken, in

plaats van: "Amen", goede bekomst en ik ga naar mij vrienden toe. Laat de eetkeuken een binnenkamer zijn. Ga in uw binnenkamer.

Ook persoonlijk natuurlijk. Dat kan je eigen kamer zijn, de eetkamer overdag, dat kan de stal zijn, of de natuur, of ergens buiten. Als je maar een plaats hebt waar je niet gestoord wordt en je je niet laat storen. Ook niet door sociale media. 's Morgens voor je de deur uitgaat, 's avonds voor het slapen gaan, en ergens op de dag voor je stille tijd. Want wie niet bidt, die gaat alles hoe langer hoe meer gewoon vinden, die leeft alsof er niks gebeuren kan, die vergeet de Naam, rijk en wil van God, die beseft niet de noodzaak van vergeving en verlossing, die leeft eigenlijk als een dier. Leeft van en voor het tijdelijke, het lichamelijke, het aardse. Een mens die niet bidt is als een dier. Ja, erger als een dier, want een os kent zijn heer en een ezel hem die hem voedert, maar Mijn volk kent Mij niet, zegt de Heere ergens.

Maar wie bidt, wie van Jezus leert bidden, die leeft als kind. Kind van God. Kind van de hemelse Vader. Die ontvangt uit een Vaderhand, die leeft aan een Vaderhand. Die weet wat je nodig hebt eer je bidt, Die alle ding laat meewerken ten goede, Die oefent en loutert voor de heerlijkheid. Die gaat naar het Vaderhuis. Amen